

УДК 687.174

Полька Т.О., к.т.н., доц.

Назарова О.С., ст-т

Колосніченко М.В., д.т.н., проф.

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ КОМБІНЕЗОНІВ ДЛЯ ЗАНЯТЬ КАРТИНГОВИМ СПОРТОМ

Анотація: у статті розглянуто процес проектування комбінезонів для занять картинговим спортом, що обумовлено потребою вітчизняних картингістів у розробці комбінезонів відповідно до ергономічних та естетичних вимог. Досліджено структуру роботи офіційних сайтів фірм-виробників комбінезонів для занять картинговим спортом, розроблено інформаційне і методичне забезпечення інтернет-ательє для створення індивідуального дизайну даного виду одягу.

Ключові слова: комбінезони для занять картинговим спортом, індивідуальний дизайн, інтернет-ательє.

Постановка проблеми. Одним з різновидів автомобільного спорту є перегони на картах – найпростіших гоночних автоємобілях без даху, що набувають все більшої популярності серед молоді в Україні. Про високий рівень розвитку автомобільного спорту у світі і, зокрема, картингу свідчать сучасні види автомобілів та постійне удосконалення спорядження спортсменів, де застосовуються інноваційні технології, матеріали, способи з'єднань, останні досягнення з ергономіки та дизайну. Разом з цим, потребує подальших досліджень процес проектування даного виду одягу з поліпшеними показниками ергономічності та естетичності, виходячи з технічних вимог до створення та з урахуванням індивідуальних бажань вітчизняних споживачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам проектування спортивного одягу присвячено роботи Амірової Є.К., Сакуліної О.В., Труханової А.Т., Агальцева А.А, Циганкова Е.С., Басенко О.В. та ін.: [3]. Однак розробці одягу для занять автомобільним спортом приділялось недостатньо уваги через жорстку регламентацію умов проведення змагань та вимог до екіпіровки і спорядження спортсменів. Водночас проектування спортивного одягу доцільно здійснювати за принципами системного підходу, які широко застосовуються розробниками спеціального одягу через

першочерговість забезпечення в ньому ергономічних властивостей, зокрема за антропометричними, гігієнічними, психофізіологічними показниками якості. При цьому, у сучасних видах спортивного одягу значна увага споживачів приділяється також забезпеченню естетичних показників, які істотно впливають на вибір конструкторсько-технологічного рішення виробів [1].

Формулювання цілей статті. Розробити концепції створення індивідуального дизайну одягу для занять картинговим спортом з урахуванням ергономічних та естетичних вимог картингіста. Для досягнення мети в роботі поставлено завдання дослідження процесу проектування одягу за індивідуальним замовленням для занять картинговим спортом на сайтах провідних компаній-виробників та розробка структурної схеми інтернет-ательє та процесу створення індивідуального дизайну колекції одягу для занять картинговим спортом.

Основна частина. Аналіз умов експлуатації одягу для занять картинговим спортом показав, що картингіст є невід'ємною складовою системи «пілот-карт-траса», функціонування якої підпорядковано встановленим вимогам, а основною причиною травмувань є конструкція карту.

Для захисту картингіста під час змагань використовується великий асортимент засобів індивідуального захисту, серед яких особливу увагу доцільно приділити комбінезонам для занять картинговим спортом (КЗКС), вимоги до проектування яких щорічно затверджуються на міжнародному рівні [2], а відповідність жорстко контролюється. Готові КЗКС пропонуються безпосередньо на офіційних сайтах компаній-виробників та в інтернет-магазинах. На офіційних сайтах виробників споживачу пропонуються моделі КЗКС в каталоговому вигляді із зазначенням основних характеристик з можливістю створення індивідуального дизайну КЗКС на базі готової моделі за допомогою зміни кольорового рішення, декоративного оформлення, тощо. Разом з цим, інтернет-магазини представляють КЗКС декількох фірм-виробників, що збільшує модельний ряд та унеможлиблює індивідуальний підхід до потреб споживача.

Основними недоліками в обох випадках є обмеження у креативному підході до створення індивідуального дизайну КЗКС та мовному бар'єрі через роботу сайтів англійською та італійською мовами.

Необхідність розробки інтернет-ательє (ІА), що дозволить в автоматизованому режимі поетапно створювати конструктивний устрій та

індивідуальний дизайн КЗКС викликано врахуванням побажань вітчизняних картингістів та недоліками у створенні індивідуального дизайну КЗКС на офіційних сайтах провідних фірм-виробників «Sparco», «OMP» та «Freem» (Італія).

Створення вітчизняного сайту ІА по створенню КЗКС обумовлене бажаннями індивідуального самовираження картингістів. Врахування креативних здібностей та побажань споживачів підвищує спортивні результати. За рахунок творчого ставлення гонщиків до тренувань, оригінальності вирішення поставлених задач підвищується рівень кваліфікації спортсменів, що підтверджує показники креативності, серед яких творче мислення (ТМ); допитливість (Д); оригінальність (О); уява (У); інтуїція (І); емоційність(Е); почуття гумору (ПГ); творче ставлення до роботи (ТСдоР) [3].

На рис.1. надані середні значення показників креативності картингістів: розрядників, кандидатів в майстри спорту (КМС) та майстрів спорту (МС), за якими визначається тенденція взаємозв'язку спортивної кваліфікації та креативності, що свідчить про необхідність індивідуального підходу до проектування КЗКС.

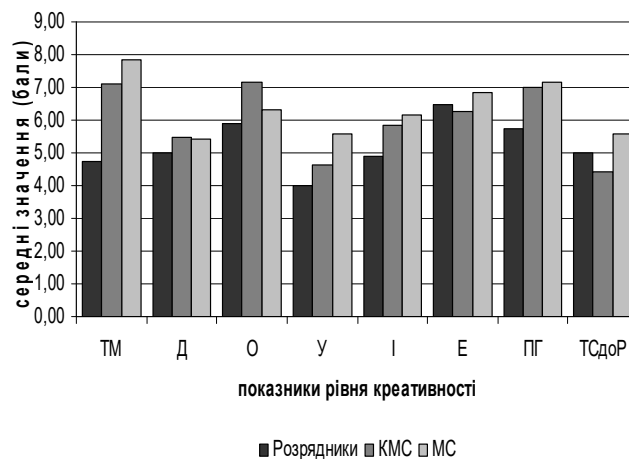

Рис.1 – Результати середніх значень показників рівня креативності картингістів різної кваліфікації

Визначено, що основним елементом, що безпосередньо впливає на самопочуття та піднесення спортивного духу картингіста, є дизайн та конструктивний устрій КЗКС, створення яких відрізняється на офіційних сайтах фірм-виробників. Перевагою процесу створення дизайну КЗКС на Web-сайті компанії «Sparco» (Італія) є поетапність та точність поставлених завдань [4]. Додаткова роз'яснювальна інформація додається у формі документу

формату .pdf. Недоліком є те, що зображення КЗКС надається тільки в одному вигляді, а для перегляду вигляду збоку, ззаду необхідно натискати кнопку перемикачання. Останнє не дає можливості повної візуальної інформації про дизайн КЗКС та займає більше часу. Компанія «ОМР» (Італія) дає можливість споживачу самостійно обирати матеріал та створити індивідуальний дизайн на основі існуючих моделей КЗКС [5]. Компанія «Freem» (Італія) має три пункти в вікні замовлення ЗІЗ для занять картинговим спортом [6], при цьому індивідуальний підхід обмежений, а картингіст обирає кольорове рішення КЗКС без можливості самостійного створення дизайну окремих частин.

Проведені дослідження особливостей створення індивідуального дизайну КЗКС на офіційних Web-сайтах провідних компаній-виробників свідчить, що компанія «Sparco» розробила найдоступнішу схему створення картингістом дизайну, компанія «ОМР» творчо підходить до індивідуальних побажань спортсменів, приділяючи увагу різноманітним варіантам при виборі дизайну одягу. Компанія «Freem» акцентує увагу на індивідуальних розмірних ознаках. Однак основним недоліком для вітчизняних споживачів є використання англійської та італійської мов.

На основі проведених досліджень з врахуванням недоліків та переваг алгоритмів роботи виробників запропоновано український варіант ІА для замовлення індивідуального дизайну КЗКС. Структура алгоритму роботи та безпосередньої реалізації робочого процесу ІА, що виконується послідовно при дотриманні основних етапів [7] представлено на рис.2. При цьому, при оформленні головної сторінки ІА враховано естетичні та споживчі вимоги, зручність та легкість користування. Головними кольорами є оранжевий, сірий та чорний, що взаємодоповнюють один одного, сприймаються на контрастному співвідношенні, не спричиняючи у споживача дезорієнтацію при сприйнятті інформації та під час роботи. Розроблено логотип ІА у вигляді стилізованого зображення картингіста в карті. Запропоноване ІА має інтерфейс, що складається з чотирьох блоків інформації та трьох робочих блоків.

До інформаційних блоків належать блоки «ГОТОВИЙ ДИЗАЙН» та «НОВИНКИ». Блок «ГОТОВИЙ ДИЗАЙН» містить технічні рисунки КЗКС з описом матеріалів, розміро-зростової шкали, вартості. Нові технологічні та конструктивні рішення описуються та відображаються в блоці «НОВИНКИ». Блок «Корзина» відображає кількість замовлених одиниць КЗКС, також вікно ІА містить робочі блоки «МОВА», «Соціальні мережі» (Facebook, Tweet,

Вконтакте тощо). Споживач має можливість обирати варіанти конструктивних рішень деталей КЗКС, а також вид матеріалу та кольорове рішення за вибором. Зображення головної сторінки ІА представлено на рис.3.

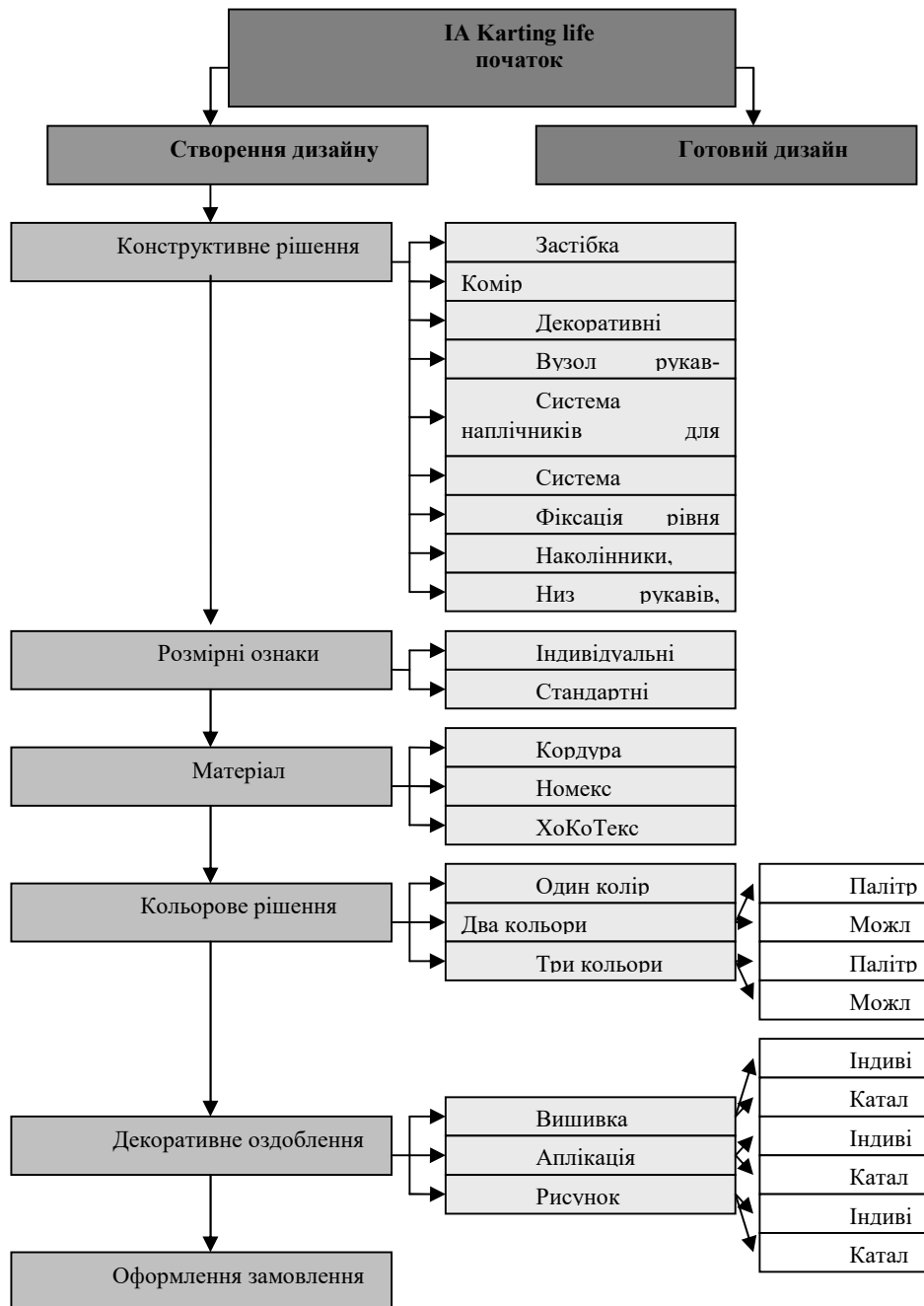

Рис.2. Алгоритм роботи ІА по виготовленню КЗКС

Рис.3 Зображення головної сторінки ІА по замовленню індивідуального дизайну КЗКС

В основі процесу розробки нових КЗКС за допомогою ІА покладено принцип комбінаторики, тобто комбінування запропонованих варіантів деталей виробу, матеріалів, кольорів, оздоблення тощо. Цей метод дозволяє отримати досить широкий асортиментний ряд виробів, які виглядають гармонійно та оригінально не зважаючи на уніфікованість деталей.

Висновки. За результатами досліджень діяльності компаній – світових лідерів з виготовлення даного виду одягу розроблено алгоритм структури роботи ІА та запропоновано інформаційне і методичне забезпечення вітчизняного сайту по створенню індивідуального дизайну КЗКС.

Перспективи подальших досліджень. Враховуючи те, що українці стають прихильниками здорового способу життя, захоплюючись різноманітними видами спорту, активним відпочинком, екстремальним туризмом тощо, тобто мають високі показники креативності, які впливають на рівень їхнього життя, спостерігається тенденція до збільшення потреб у створенні індивідуального дизайну спортивного одягу різного призначення. Відповідно до цього буде продовжено роботу з удосконалення процесу проектування спортивного одягу з урахуванням сучасних тенденцій, умов експлуатації, технічних вимог та побажань споживачів, зокрема шляхом створення ІА.

Література

1. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: Навчальний посібник. / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич та інші. – К.: ПП

«НВЦ «Профі», 2014. – 386 с.

2. Stand 21. CIK-FIA Standart [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stand21.com/ssssssssss.r-51/standards.f-185.html> /. – дата доступу: 10.01.2015. – заголовок з екрану.

3. Басенко О.В. Креативність особистості спортсмена та її вплив на спортивний результат в автомобільному спорті (картинг): автореф. дис. на здобуття наук. ступення канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт»/ О.В.Басенко. – Харків, 2010. – 25с.

4. Sparco.Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sparco.it/>. – дата доступу: 10. 02.2015. – заголовок з екрану.

5. OMP. Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ompracing.it/>. – дата доступу: 10.02.2015. – заголовок з екрану.

6. Freem. Home [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.freemracing.it/?lang=en/>. – дата доступу: 10.02.2015. – заголовок з екрану.

7. Бердишев С.Н. Искусство оформления сайта: [навч.посіб.] / С.Н. Бердишев. – М.:Дашков и Ко, 2010. – 148 с.

Аннотация

Полька Т.А., Назарова Е.С., Колосниченко М.В. Усовершенствование процесса создания индивидуального дизайна комбинезонов для занятий картинговым спортом. В статье рассмотрен процесс проектирования комбинезонов для занятий картинговым спортом, что обусловлено потребностью отечественных картингистов в создании комбинезонов в соответствии с эргономическими и эстетическими требованиями. Исследовано структуру работы официальных сайтов компаний-производителей комбинезонов для занятий картинговым спортом, создано информационное и методическое обеспечение интернет-ателье для создания индивидуального дизайна данного вида одежды.

Ключевые слова: комбинезоны для занятий картинговым спортом, индивидуальный дизайн, интернет-ателье.

Abstract

Polka T.A., Nazarova O.S., Kolosnichenko M.V. Improvement of the process of creating an individual design overalls for karting sports. The article describes the process of designing overalls for karting sports, due to the needs of domestic kartingers in creation of an overalls according to ergonomic and aesthetic requirements. It is investigated the structure of the work of the official websites of manufacturing companies to overalls for karting sports, created informational and methodological support Internet-atelier to create an individual design of this type of clothing.

Keywords: overalls for karting sports, individual design, Internet-atelier.